



## I hjertet af public service

DR skal ikke overlade de tunge dokumentarfilm til fremmede produktionsselskaber.

De flere millioner kroner, som licensbetalerne og skatteyderne i Danmark, Norge og Sverige har betalt for den omstridte dokumentar, »Den hemmelige krig«, er ikke fuldstændig spildt. Filmen har ganske vist ikke dokumenteret det, den påstod, altså bevidst dansk medvirken til overtrædelse af Genève-konventioner endsige til mishandling. Den har heller ikke leveret skygge af bevis for, at regeringen har løjet om antallet af fangeoverdragelser. Men filmen har gjort noget andet: Den har fået medieerne til at begynde at kigge hinandens nyheder efter i sømmene, hvilket bestemt ikke har været sædvane. Men denne film, som Danmarks Radio har påtaget sig det fulde ansvar for, har altså været så tydeligt manipulerende, at andre medier er gået i dybden med de af filmens kilder, som det er lykkedes at opspore. Det viste sig som bekendt, at det, de primære amerikanske kilder, afhøringsofficererne, fortalte den danske avis, der fik fat i dem, ikke svarede til det, de blev taget til indtægt for i filmen.

Man kan håbe, at filmen har lagt grunden til, at medieerne også i fremtiden vil kontrollere hinanden noget grundigere. Risikoen for, at medieerne tjekker hinandens kilder og udlægningen af kilderne, vil ikke bekymre dem, der har tradition for troværdighed. Men muligheden for at blive kigget i kortene kan få betydning for de medier og journalister, der er villige til at lukke et øje eller to for oplysninger, som ikke passer til deres forhåndsbeslutning om, hvordan virkeligheden skal se ud. De skal til at passe på.

Debatten om »Den hemmelige krig« har også kastet lys på Danmarks Radios behandling af dokumentarfilm. I 2005 skar DR dybt i sin dokumentarafdeling. I stedet køber DR dokumentarfilm, der er en del af selve hjertet i DRs public serviceforpligtelse, ude i byen, hos små produktionsselskaber. For de små produktionsselskaber er en produktionsaftale med DR guld værd. Men hvad sker der, hvis det undervejs viser sig, at en historie ikke holder vand? Små produktionsselskaber med en beskedent egenkapital kan ikke på samme måde som DR lade måneders eller halve og hele års arbejde gå på gulvet. I hvert fald principielt er der en risiko for, at underlødige filmprojekter gennemføres, fordi der ikke er råd til at opgive dem.

Meningen med DR og dens mere end tre milliarder tvangsudskrevne licenskroner er, at der er sikkerhed for public service-ydelser af høj kvalitet. Dertil har Danmarks Radio – eller burde have – en økonomi, som tillader, at nogle af projekterne ikke gennemføres. Hvis det er godt nok bare at købe dokumentarfilmene ude i byen, behøver Folketinget ikke et DR som fordyrende mellemled. Så kan Folketinget i princippet selv bestille public service i produktionsmiljøet.

Det vil være velkomment, hvis Danmarks Radio benytter lejligheden til at igen selv at producere de tunge public service-programmer, og skærper kvalitetskontrollen af de programmer man køber ude i byen.

## Sæt afgiften på de miljøvenlige biler ned

Regeringen skal holde fast i skatteministerens planer om at sætte afgiften på de miljøvenlige biler ned, ellers taber den en ren vindesak på gulvet.

Vi ved, at danskerne i vid udstrækning kører rundt i gamle forurenende benzinslugere, at de betaler noget nær verdens højeste bilafgifter, og at de er indstillede på at forbedre miljøet.

Det er tre kendsgerninger, som en borgerlig regering hurtigt burde være i stand til at tage bestik af. Og nogen helt fremmed tanke er det heller ikke for statsministeren, for i det regeringsprogram, han fremlagde i 2005, står der utvetydigt, at et udvalg skal undersøge mulighederne for en provenuneutral miljøfremmende omlægning af den samlede bilbeskatning.

Det er nu to år siden, og intet er sket, bortset fra en lille lempelse af afgiften på nye dieslbiler med lavt partikeudslip.

Ellers er alting ved det gamle: Milliarderne fosser ind i den bugnende statskasse, og miljøsynderne tager lige et år til i den gamle og udslidte blikspand, fordi der ikke er nogen økonomisk gevinst ved at skifte den ud med et moderne mindre energikrævende køretøj.

Det er fint, at regeringen investerer i udviklingen af brintbiler og anden fremtidsorienteret miljøteknologi, men indtil videre er der en hverdag, som skal fungere. Og her spiller bilen en afgørende rolle for mange mennesker. Regeringen ville gøre sig selv og dem en tjeneste ved at sænke afgiften på miljøvenlige modeller.

Berlingske<sup>Tidende</sup>

Berlingske<sup>Tidende</sup>

»Islam er en social realitet. I dens skrifter og filosofi står den for et ensartet menneske- og verdensbillede, der går hen over alle forskelle«.

NECLA KELEK, tysk-tyrkisk sociolog i en replik til dem, der mener, at islam findes i utallige former. I Jyllands-Posten.



CITATET  
OPINION

## Seidenfaden på en isflage

■ RELIGION I

I et sekulært samfund må religion defineres som den enkeltes personlige tro. En verdensopfattelse, som ikke kan begrundes rationelt, som ikke er fakta for andre end en selv. Det placerer religion som et privatniggende, som man ikke kan pådutte andre. En retssag, hvor man hævder, at en religion ikke må »ærekrænkes«, er derfor i virkeligheden en retssag mellem personer, der som fundamentalister ønsker, at religionen skal have en have en særstilling, som hvis retssagen vindes, vil bane vejen for, at religionen kan få en politisk rolle i samfundet. Retssagen er mellem to parter. Mellem det sekulære samfunds ytringsfrihed, der må indebære retten til at afvise, kritisere og gøre grin med religion som den ene part, og som den anden part de yderliggående religiøse, i dette tilfælde islamisterne. Måske kan en demokratisk sekulær muslim ikke lide religiøse satiretegninger, men han eller hun vil ikke ønske at leve i et land, hvor religiøse satiretegninger er forbudt i et tegneserieblad som Charlie Hebdo.

Tøger Seidenfadens position i denne sag synes som om, han står på en isflage, som han gik ud på, fordi han derfra kunne ramme Anders Fogh i nakken med snebolde. Men isen er begyndt at smelte og Sidenfaden burde se at komme på land. På DR 2s »Deadline« deltog han i en direkte debat med Flemming Rose. Hans argumenter har ikke ændret sig. Han påstod, at Jyllands-Posten ikke nogensinde har bragt tegninger, der udstillede jødedommen. 4.2.2006 bragte avisen 13 jøde-karikatur-



Af Lene Katstrup  
Bestyrelsesmedlem af Trykkefrihedsselskabet

tegninger kaldet »arabiske streger«, nogle af dem var antisemitiske, men naturligvis kun bragt af avisen for at vise, hvad der af og til bringes i disse landes aviser. På et møde i København blev han oplyst om dette, så han ved godt, at den påstand ikke er sand. I udsendelsen havde han muligheden for at undskylde, at han flere gange har fejlciteret Muhammed-tegningernes ledsagetekst på afgørende vis, men det undlod han. Han sagde, at han ikke mente, der forinden offentliggørelsen 30.11.2005 havde været nogle tegn på

selvcensur eller begrænsninger i ytringsfriheden. Hertil må man sige, at forløbet, der fulgte efter, klart viste, at her foretog Seidenfaden et fejlskøn. Forløbet viser, at der blot var noget, som han ikke havde fået øje på, men som andre havde set. 12.3.2005 var vi 50 personer, der ved et møde på Fyn stiftede Trykkefrihedsselskabet, hvis formål bl.a. er »at træde i brechen for det frie ord, hvor som helst det er truet, og uanset hvem, der truer det«. Vi dannede dette selskab, fordi vi kunne se trusler; det kunne andre også. At Seidenfaden endnu ikke kunne se det, burde ikke efterfølgende have fået ham til at reagere så snæversynet, så han kun kunne få øje på »et sårbart muslimsk mindretal«, som blev angrebet af tegningerne. Religion må tåle satire og kritik i et sekulært demokratisk samfund. Religiøse, der er sekulære demokrater i deres hjertes, forstår dette, det er islamisterne, der sammenblander religion og politik, der anlægger alle disse retssager for at få ytringsfriheden og religionskritikken indskrænket. De er ikke svage, det har vi fået en del beviser på, de er de frie samfund fjender.

## Fra den religiøse æggeskawl

■ RELIGION II

Ved et debattmøde for nylig brillerede biskop Kjeld Holm med at sammenligne satire over religiøse tabuer ved at gøre nar af forældre, der har mistet et barn. Angiveligt ud fra den tanke, at det ene er ca. lige så nytteløst og uмотiveret ondskabsfuldt som det andet. En betragtning overrabbiner Bent Lexner vist synes han skulle bakke op.

Og det er jo næsten til at tude over. For det viser, hvor autistisk man kan blive af at opholde sig for meget i sin religiøse æggeskawl. Her et år efter Muhammed-krisens kulmination, sætter det en nedslående målestok for, hvor langt fremtrædende gejstlige er nået med hensyn til at etablere den mest elementære forståelse for deres sekulære kritikeres standpunkter. Særlig ironisk bliver det i lyset af, at samme gejstliges primære indsats i debatten har været idelige opfordringer til gensidig forståelse og dialog. Ikke at de ikke har holdt møder med andre religiøse. Det seneste år har allverdens biskopper, rabbinere og imamer siddet lårene af hinanden ved dialogmøder efter dialogmøder. Resultatet har som regel været, at det ikke er religionen, der er problemet. Og det må jo have krævet stor selvovrvindelse at mødes og nå frem til den overrørende konklusion. Hvilke formidable kompromiser har man ikke måttet indgå?

Men mon ikke det alligevel ville have krævet større anstrengelse at mødes med et par sekulære kritikere? En anstrengelse



Af Jakob v. H. Holtermann  
Ph.d.-studerende

Kjeld Holm og Co. angiveligt ikke har magtet på egen hånd – at dømmes ud fra den usmagelige parallel til forældres sorg. Nuvel, skulle han engang forville sig ind i en debat, hvor der rent faktisk står noget på spil, så følger her en kort guidet tur gennem modpartens forestillingsverden. Her er udgangspunktet, at religionen de facto er en meget magtfuld politisk institution – trods enkelte gode intentioner om at holde den ude af det offentlige rum. Ikke alene finder man ofte en bestemt trosretning i forfatningen.

I praksis øver religion en massiv indflydelse på indretningen af samfundslivet. Den blander sig i, hvordan vi underviser vores børn, hvilke kønsroller vi anerkender, vores forhold til teknologi og videnskab osv., osv. (for slet ikke at tale om, at det af og til lykkes den at få folk til at slå ihjel i dens navn).

Og det er selvfølgelig i lyset af denne uafviselige indflydelse, at de sekulæres ugudelige aktiviteter skal forstås. De ser med stærk skepsis på denne vidtforegrene politiske magt og vurderer (med urette Kjeld Holm?), at religiøse tabuer og tilhørende følelser spiller en afgørende rolle. Det er derfor, det er så misvisende at fremstille blasfemi som blot uмотiverede åndelige overfald. God blasfemi er først og sidst magtkritik. Den er en kritik af den magt, der vedvarende udøves i religionens navn. Og heri ligger selvfølgelig forskellen. Hvordan skulle noget lignende nogensinde kunne siges om forhånelser af forældres sorg?